

LIITE 1: ALUEKESKUSOHJELMAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2008**Ohjelma-alue: Vaasan seutu****Hakijaorganisaatio: Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK****1. Mitkä ovat aluekeskusohjelman painopisteitä toteuttavat toimenpidekokonaisuudet sekä asetetut tulostavoitteet vuonna 2008?**

Vuoden 2008 toimintasuunnitelmaan liittyen sisäasiainministeriö on pyytänyt suuria kaupunkiseutuja esittämään, miten politiikkaohjelman mukaisia toimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa. Nämä on mainittu erikseen Vaasan seudun perusrahoitushakemuksessa, ml. aluekeskusohjelman lisäksi muulla tavoin alueella huomiodut politiikkakokonaisuuden tavoitteet ja toimenpiteet. Toimintasuunnitelmassa on eri kehittämiskokonaisuuksien otsikkoon merkitty tähdellä (*) ne kokonaisuudet, jotka suoraan liittyvät suurten kaupunkiseutujen politiikkakokonaisuuden toteuttamiseen vuoden 2008 aikana.

Vaasanseudun Kehitys Oy (VASEK) hallinnoi seudun aluekeskusohjelmaa. Ohjelmatyötä käsitellään ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuina VASEK:n hallitus (alueen kunnat, teollisuus, pk-sektori, tiede- ja ammattikorkeakoulut) sekä asiantuntijatahoina Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan TE-keskus ja Pohjanmaan kauppakamari. Ohjelman koordinoinnista vastaa osa-aikainen (n. 65%) ohjelmapäällikkö, jolla on tukenaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi mm. viestinnästä vastaavaa yhtiön henkilökuntaa. Varsinaiseen hallintoon on budjetoitu yhteensä 110.000€ vuonna 2008. Suurimmat aluekeskusohjelman toimenpidekokonaisuudet on ulkoistettu non-profit tyyppisesti seudullisille asiaan erikoistuneille yhteistyökumppaneille. VASEK:n oma henkilöstö vastaa puolestaan muutamista pienemmistä kokonaisuuksista, joiden toteuttaminen nivoutuu tiiviisti henkilöiden muihin työtehtäviin.

Vaasan seudun aluekeskusohjelmaan suunniteltiin alun perin muutamia koko ohjelmakauden 2007-2010 ajalle suunnattuja painopistealueita, joilla on myös suora kytkentä henkilöresurssien organisointiin. Tämän lisäksi ohjelmaan sisältyi muutamia toimialakohtaisia tai muita yksittäisiä lyhytkestoisempia toimenpiteitä, joiden varsinainen toteuttaminen siirtyi vuonna 2008 suunnitelmien mukaisesti rakennerahastovaroilla tai muulla alueellisella rahoituksella läpivietäväksi. Yksi keskeinen tällainen toimenpide on metallialan kehittäminen, joka on tarkoitus toteuttaa vuoden 2008 alusta koko Pohjanmaan maakunnan kattavan metallialan klusterihankkeen puitteissa. Seuraavassa esitetään vuoden 2008 toimenpidekokonaisuudet, joista osa on siis jo käynnistetty vuonna 2007.

1*. KIBS (Knowledge Intensive Business Services / Osaamisintensiivisten yrityspalveluiden kehittäminen)

Osaamisintensiivisten yrityspalveluyritysten toiminta on voimakkaassa kasvussa, mikä johtuu mm. toimintojen ulkoistamisesta, globalisaatiosta, e-busineksestä ja yritystoiminnan verkostoitumisesta. Vaasan seutu kuuluu maan yritystiheimpiin alueisiin, minkä vuoksi palveluiden kysyntä on suurta. Vuonna 2007 menestyksellisesti käynnistettyjä toimenpiteitä tullaan jatkamaan edelleen käännös- ja tulkkauspalveluiden, taloushallinnon palveluiden, insinööri- ja suunnittelutoimistojen sekä contact center -palveluiden osalta. Uutena kehittämiskokonaisuutena vuonna 2008 mukaan nostetaan juridiset palvelut. KIBS-alojen kehittäminen on suunniteltu alun perin Vaasan seudun aluekeskusohjelman puitteissa (AKO:n tutkimus- ja koulutustyöryhmä, Vaasan yliopiston Levón-instituutti, VASEK), mutta sen toimenpiteisiin osallistuvat erillisrahoitteisesti myös Pietarsaaren seutu ja Suupohjan rannikkoseutu (Kristiinankaupunki ja Närpiö). Kielipalvelualan osalta on niin ikään verkostoiduttu OSKE-ohjelmaan sisältyvän Digibusiness-klusterin Kouvolan vetovastuulla olevan viestintä-kokonaisuuden ja Vaasan vastuulla olevan interaktiivisten sisältöjen kehittämisen osalta. Turun seudun kanssa vaihdetaan kokemuksia KIBS-alojen kehittämisessä. Aluekeskusohjelman osalta toimintatapana on siemenrahoituksen suuntaaminen kullekin KIBS-teemalle, jonka puitteissa valmistellaan erillisrahoitteisesti toteutettavia varsinaisia koulutus- ja kehittämistoimenpiteitä.

Seuraavassa on kuvattu KIBS-teemat ja niiden kehittämistavoitteet vuonna 2008:

1.1. Käännös- ja tulkkauspalvelut: (Vastuuhenkilö Hanna Turpeinen/Vaasan yliopiston Levón-instituutti)
Lähtökohtana ovat seudun vahvat Pohjoismaiset ja kansainväliset siteet sekä Vaasan yliopiston korkeatasoinen kääntäjä- ja tulkki-koulutus. Toiminnan ydin on alan yritysten osaamisen kehittäminen sekä kansallinen ja kansainvälinen verkostoituminen. Vaasan yliopiston kielten professuurit ovat tiiviisti mukana työssä. Toiminnan

tavoitteet vuonna 2008:

- jatketaan/uusitaan/kehitetään vuoden 2007 aikana käynnistettyjä kääntäjille ja tulkeille suunnattuja koulutusteemoja (kääntäjä yrittäjänä, kielenhuolto ja terminologia, tulkkaus koulutus, käännös ohjelmat, verkkosanakirjat ja internetosaaminen)
- ulotetaan kielipainotteinen koulutus muille KIBS osa-aloille
- tuetaan aluekeskusohjelman avustamana käynnistyneen SKTL:n paikallisosaston toiminnan käynnistymistä ja alan yritysten verkostoitumista
- tuetaan Vaasaan perustettavaksi ehdotetun valtion kielipalvelukeskuksen etabloitumista sekä tarvittaessa myös yliopistojen palvelukeskuksen toiminnan käynnistystä

1.2. Taloushallintopalvelut: (Vastuuhenkilö Mikael Hallbäck/Vaasan yliopiston Levón-instituutti)

Nykyinen ko. toimintojen ulkoistamissuuntaus on kehittämisen lähtökohtana. Tavoitteena on kehittää taloustoimintoja tarjoavia yrityksiä aktiivisiksi kumppaneiksi, jotka voivat avustaa yritystä strategisissa kysymyksissä ja oikean strategiavaihtoehdon valinnassa. Toinen kehittämiskokonaisuuteen liittyvä painopiste on yritysten omistajanvaihdoksiin ja mentorointitoimintaan liittyvän palvelujärjestelmän kehittäminen Vaasan seudulla. Tässä juuri kirjanpito- ja tilitoimistoilla on merkittävä rooli, minkä lisäksi Pietarsaaren seudulla kehitettyjä hyviä käytäntöjä mentorointitoiminnassa siirretään Vaasan seudulle. Toiminnan tavoitteet vuonna 2008:

- jatketaan/uusitaan/kehitetään vuoden 2007 aikana läpivietyjä koulutuksia (suomeksi ja ruotsiksi)
- käynnistetään taloushallinnon sähköistämiseen liittyvä projekti tilitoimistoille ja heidän asiakasyrityksilleen
- käynnistetään taloushallinnon yritysten taloushallinnon kielikoulutus (suomi, ruotsi, englanti)
- käynnistetään markkinoinnin tehostamiseen ja taloushallinnon juridiikkaan liittyvä koulutus
- kartoitetaan taloushallinnon yritysten henkilöstömäärien kehitys
- sukupolvenvaihdoksiin liittyvän neuvonnan ja mentorointitoiminnan osalta on luotu toimiva järjestelmä Vaasan seudulla

1.3. Contact-center palvelut: (Vastuuhenkilö Hannu Mitts/Vaasan yliopiston Levón-instituutti)

Vaasan seudulla toimii nykyisellään toistakymmentä merkittävää contact center / help desk -tyyppistä palveluyritystä. Näiden työllistävä vaikutus on aluekeskusohjelman puitteissa tehdyn selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 620 työpaikkaa, joka on merkittävä osuus seudun työmarkkinoilla. Samaten tällä vahvasti naisvaltaisella alalla on suuri vaikutus työpaikkatarjontaan molemmille sukupuolille työssäkäyntialueella. Alueen vahvuudet toimialalla perustuvat mm. monikielisen työvoiman saatavuuteen ja tiiviillä kytkennällä oppilaitos- ja opiskelijakenttään. Toiminnan tavoitteet vuonna 2008:

- jatketaan ja laajennetaan toimialan yritysten välisiä tapaamisia tulevien kehittämistoimenpiteiden määrittämiseksi
- kartoitetaan alan imagoon liittyvät kehittämistarpeet
- kehitetään/käynnistetään ohjelmistopainotteista koulutusta
- kehitetään/käynnistetään kielikoulutusta (suomi, ruotsi, englanti)

1.4. Insinööri- ja suunnittelutoimistot: (Vastuuhenkilö Hannu Mitts/Vaasan yliopiston Levón-instituutti)

Vaasan seudulla suunnittelu- ja insinööritoimistojen toiminta on laajentunut viime vuosina nopeasti alueen vientipainotteisen teollisuuden ulkoistaessa tuotekehitystään ja toimintaansa tukevia kehitysprosesseja. Tällä hetkellä yritysten kasvun suurimpana hidasteena on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Ensi vaiheessa pyritään järjestämään täydennyskoulutusta mm. alan uusimpien ohjelmistojen ja 3D-tekniikan tehokkaan hyödyntämisen edistämiseksi, minkä lisäksi panostetaan yritysten verkostoitumisen ja liiketoimintaosaamisen edistämiseen. Tärkeää on myös tuotannollisen toiminnan prosessijattelun ja liiketoimintakulttuurin kehittäminen siten, että osapuolet ymmärtävät suunnittelutyöhön kohdistetun panostuksen merkityksen valmistusprosessin kokonaiskustannuksissa ja -ajankäytössä. Toiminnan tavoitteet vuonna 2008:

- kehitetään/käynnistetään vähintään kaksi ajankohtaisseminääria
- kehitetään/käynnistetään alan suurimmille toimijoille sisäisiä koulutustilaisuuksia
- kehitetään/käynnistetään kielikoulutusta (suomi, ruotsi, englanti)
- kehitetään/käynnistetään alaan liittyvää juridiikkakoulutusta

1.5. Lakiasiaainpalvelut: (Vastuuhenkilö Mikael Hallbäck/Vaasan yliopiston Levón-instituutti)

Lakiasiaainpalvelut ovat nykyään keskeinen business to business -palvelu. Tähän kuuluvat mm. erilaiset yritysten väliset sopimukset, IPR-asiat, omistajanvaihdostilanteet,jne. Lakiasiaainpalvelut muodostavat kokonaan uuden KIBS-teeman, jonka tavoitteet vuonna 2008 ovat:

- selvitetään alueella nykyisin toimivat alan yritykset ja tehdään koulutus- ja kehittämistarvekartoitus
- kehitetään/käynnistetään kartoituksen pohjalta koulutus- ja muita toimenpiteitä

2. Puutaloteollisuuden ja sen alihankintaverkostojen kehittäminen (vastuuhenkilö Tuulia Taanila/Woodpoint, Rannikon metsäkeskus)

Vaasan seudulla toimii useita keskisuuria talovalmistajia, joilla on merkittävä suora ja välillinen työllistävä vaikutus alueen maaseutuvaltaisissa osissa. Seudun vahvuuksia ovat mm. Ruotsista Suomeen levinneen tilaelementtitalovalmistuksen vahva asema ja puuelementtitalotehtaat harjoittavat myös vientiä. Alueella toimii myös merkittäviä hirsirunkoisten talojen valmistajia sekä suuri joukko toimialaan liittyviä alihankintayrityksiä. Kehittämispäätöksen tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja talojen energiankulutuksen hallintaan ja dokumentointiin, sertifiointeihin ja CE-merkintään liittyvät selvitykset, Prefab-ratkaisut, älytalot, alihankintaverkostojen kehittäminen, toimenpiteet työvoiman saatavuuden turvaamiseksi, yhteistyö tuotantoteknisissä innovaatioissa sekä tuotesuunnittelun kehittäminen. Jälkimmäisellä on luonnollinen yhteys yllä mainittuihin suunnittelutoimistoihin, minkä lisäksi hyödynnetään seudun energia-alan osaamista. Toimenpidekokonaisuudella on niin ikään vahva kytkentä Vaasassa järjestettäviin valtakunnallisiin asunomessuihin vuonna 2008 (* liittymäpinta suurten kaupunkiseutujen lähiöhanke -tavoitteeseen). Toiminnan tavoitteet vuonna 2008 ovat:

A. Tehtävien koordinoiminen ja teknisen tiedon kerääminen

- a. Rakennuslainsäädännön muutosten vaikutusten selvittäminen ja niistä tiedottaminen alueen taloteollisuudelle ja alihankkijoille, mahdollisten koulutustoimenpiteiden valmistelu
- b. Suurelementti- ja tilaelementtitalojen CE-merkinnän hakuprosessin aiheuttamien toimenpiteiden koordinoiminen ja aiheeseen liittyvistä asioista tiedottaminen talotehtaille, talotehtaiden välisen yhteistyön järjestäminen, konsultaatio talotehtaille tarvittavasta materiaalista ETA:a varten, talotehtaiden materiaalin kokoaminen ja toimittaminen valittavalle hyväksyntälaitokselle, laadunvarmennusjärjestelmän käyttöönoton edistäminen
- c. Selvitetään alihankkijoiden mahdollisuuksia CE-merkintään, tiedotusta CE-merkintään liittyvistä toimenpiteistä
- d. Eurokoodin käyttöönotosta tiedottaminen, selvitykset eurokoodin käyttöönoton aiheuttamista toimenpiteistä rakennustuotteiden valmistajille

B. Yhteiset markkinointitoimenpiteet ja yleinen näkyvyys

- a. Asunomessut Vaasassa 2008: Pohjanmaan puutaloteollisuudelle näkyvyyttä kansallisella tasolla sekä rekrytoinnin edistämistä, taloteollisuuden osallistuminen messuille organisoidaan vuonna 2007 käynnistyneen työn jatkona
- b. Yhteistyö Vaasan yliopiston markkinoinnin laitoksen kanssa alan näkyvyyden edistämiseksi

C. Vaikuttaminen

- a. Yhteistyö oppilaitosten kanssa talonrakennusalan työvoiman tarjonnan turvaamiseksi
- b. Selvitetään edellytykset uuden puutaloalueen toteuttamisesta Vaasan seudulla yhteistyössä kuntien ja taloteollisuuden kanssa. Valmistelussa toimitaan yhteistyössä kansallisen Moderni Puukaupunki-hankkeen kanssa

D. Rakennustekniset innovaatiot ja synergivaikutukset

- a. Selvitetään esivalmistettävien komponenttien tarvetta ja mahdollisuuksia sekä mahdollisia valmistajia
- b. Selvitetään talotehtaiden yhteistyömahdollisuudet perustusten teossa ympäri maata

E. Muita panostusalueita

- a. Opintomatkan valmistelu taloteollisuuden kanssa kiinnostavaksi katsottuun kohteeseen tai mahdolliselle uudelle markkina-alueelle

Puutaloteollisuuden kehittämiskokonaisuudessa toimitaan erillisrahoitteisesti yhteistyössä Pietarsaaren seudun kanssa.

3*. Logistiikan kehittäminen (vastuuhenkilö Tommi Tuominen/VASEK)

Aluekeskusohjelmassa tuetaan seudulle tärkeiden logistiikkahankkeiden etenemistä erityisesti tiedonhankinnan, selvitysten ja viestinnällisten toimenpiteiden avulla. Hyvin toimivat logistiset järjestelyt korostuvat tulevaisuudessa yritysten valitessa sijoittumispaikkaansa, minkä vuoksi myös logistiikkaan liittyvän faktaperusteisen viestinnän rooli vahvistuu. Logistiikkaa kehitetään laaja-alaisessa yhteistyössä alueen eri organisaatioiden kanssa. VASEK:n logistiikka-asiantuntija toimii aluekeskusohjelman kautta seudullisena asiantuntijana ja osallistuu keskeisten logistiikkahankkeiden suunnitteluun ja hankkii tarvittavaa tietoa päätöksenteon pohjaksi. Logistiikka-asiantuntijan työnkuvaan kuuluu tiivis vuorovaikutteisuus seudun yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa ja toimintaa suunnataan esiin nousevien tarpeiden mukaisesti.

Vaasan lentoaseman (valtakunnan 4. suurin lentorahtikenttä) kehittämisessä VASEK jatkaa Lentologistiikka-alue -hankkeen yhteistyön koordinaattorina sekä jatkaa erillisen markkinointihankkeen valmistelua. Lentologistiikka-alueen markkinointihankkeelle haetaan vuoden 2008 alussa EAKR-rahoitusta. Markkinoinnin toimenpiteet ja mahdolliset lisäresurssit selviävät markkinointisuunnitelman tarkentuessa. Lentoasematason investoinnin (n. 3 m€) tueksi tilatun sideaineselvityksen lopulliset tulokset saadaan vuoden 2008 maaliskuussa. Sideaineselvityksellä kartoitetaan stabilointitekniikan ja -sideaineiden soveltuvuus suunnitellun lentoasematason pohjanvahvistukseen.

Vaasan seudun kuntien hankintarenkain varsinaisen kehittämistyö on määrä aloittaa vuoden 2008 alussa erillisrahoitteisena Tykes-hankkeena. VASEK jatkaa hankkeen koordinaattorina, ja osallistuu kehitystyön kaikkiin vaiheisiin kunkin organisaation kehittämistyössä. Hankintarenkain kehittämishankkeen tavoitteena on henkilöstön toimintatapojen kehittämisen ohella tehostaa kuntien hankintatoimen logistiikkaa. Hankkeeseen osallistuu 9 kuntaa ja 3 terveystieteiden tutkimusta. Kaiken kaikkiaan hankkeessa on mukana noin 160 henkilöä.

Toimenpiteitä yhteistyön tiivistämiseksi Vaasan ja Kauhajoen seudun aluekeskusohjelmien välillä jatketaan. Seutujen erityisosaamisalueita, logistiikan tietojärjestelmiä ja automaatiota, voidaan hyödyntää varsinkin alueiden PK-sektorin kehittämisessä. VASEK jatkaa vuonna 2008 Vaasan seudun logistiikka-alan tietojärjestelmiä tuottavien yritysten kehittämistarpeiden mukaisten asioiden valmistelua.

Vaasan seudun kuljetustoiminnan kehitystyötä jatketaan kuljetusliikkeiden tarvekartoituksen tulosten pohjalta esim. koulutushankkeilla. VASEK toimii liikenneoperaattoreiden kehitystoivomusten rajapintana mm. tiehallinnon, kuntien ja tärkeiden sidosryhmien suuntaan. VASEK jatkaa myös vuonna 2007 teollisuuden erikoiskuljetusten kehittämistarpeista tehdyn selvityksen mukaisten kehittämistoimien toteutusta.

Merenkurkun liikenteen kehittämiseen VASEK osallistuu asiantuntijana Merenkurkun neuvoston koordinoimaan Kvarkenstråket – i en ny kommunikationsvision -projektiin. Projektin tavoitteena on Merenkurkun tulevaisuuden liikenneyhteyksien vision lisäksi selvittää ja koota yhteen aikaisemmin tehtyjen tutkimusten ja selvitysten tieto. Hanke on määrä aloittaa vuoden 2008 alussa.

4. Media-alan kehittäminen (vastuuhenkilö Stefan Råback/VASEK ja Kimmo Rautanen/Media City, Åbo Akademi)
Vaasan seudulla on suunnattu resursseja media-alan kehittämiseen uutena kasvavana toimialana jo usean vuoden ajan. Aluekeskusohjelman osalta panostettiin jo kuluneella ohjelmakaudella Åbo Akademin Media Cityn interaktiivisen digi-TV:n formaatti- ja sisältötuotantoon sekä yleisö- ja käytettävyydestä. Tällä osaamisalueella Vaasan seutu nimettiin mukaan osaamiskeskusohjelman Digitaaliset sisällöt –klusterin liitännäisjäseneksi, jonka rahoitus toteutettiin aluekeskusohjelman kautta vuonna 2007. Toiminta jatkuu vuonna 2008, mutta rahoitus siirtyy suoraan osaksi osaamiskeskusohjelman perusrahoitusta. Media Cityyn niin ikään kytkeytyvän Pohjanmaan Mediakomission toiminnan kehittäminen sisältyy aluekeskusohjelman tavoitteisiin ja VASEK hakee vuosittain OPM:n alueellisen audiovisuaalisen tuotantotoiminnan kehittämiseen suuntaamaa rahoitusta (v. 2007 myönnettiin 37.000€ Pohjanmaan Mediakomissiolle). Aluekeskusohjelman siemenrahoituksen tukemana perustettiin vuonna 2007 myös Elokuva-keskus Botnia – Filmcentrum Botnia. Tämä luontoelokuvaan erikoistuva kolme maakuntaa kattava elokuvakeskus jatkaa toimintaansa laaditun toimintasuunnitelmansa mukaisesti vuonna 2008, mutta ilman aluekeskusohjelman rahallista panosta.

Vuonna 2008 aluekeskusohjelman toimenpiteet kohdistuvat media-alaan seuraavasti:

A. Vaasan seudun media-alan neuvottelukunnan toiminnan käynnistäminen

Vaasan seudulla on käynnissä useita media-alaan liittyviä kehittämishankkeita, joihin liittyy suuri joukko kehittämisorganisaatioita, rahoittajia ja yrityksiä. Aluekeskusohjelman kautta tavoitteena on edistää toimijoiden yhteistyötä, luoda verkostoja, varmistaa tärkeiden hankkeiden rahoitusjärjestelyt ilman toiminnallisia päällekkäisyyksiä sekä edistää tiedonkulkua alan kehittämiseen liittyen. Tätä tarkoitusta varten käynnistetään seudullisen media-alan neuvottelukunnan toiminta. Neuvottelukunnan toimintaan varataan siemenrahoitusta, jota voidaan käyttää esimerkiksi alan seminaarien ja vastaavien tapahtumien toteutuksessa.

B. Digitaaliset sisällöt –klusterin liitännäisjäsenyys

Vuoden 2008 alussa toimitaan vielä aluekeskusohjelman kautta myönnettyllä rahoituksella, kunnes toiminta siirtyy virallisten rahoituspäätösten varmistuttua osaamiskeskusohjelman perusrahoituksen piiriin.

C. Media-alan hankevalmistelu ja rahoituksen hakumenettelyt

Pohjanmaan Mediakomission vuosittaisten kansallisten tukien hakemiseen (OPM) ja muuhun alaa koskevaan hankevalmisteluun varataan siemenrahoitusta.

5*. Vaasan Tiedepuiston (Vaasa Science Park) ja siihen kytkeytyvien oppilaitosten esihautomotoiminnan kehittäminen (vastuuhenkilö André Österholm/Teknologiakeskus Merinova Oy ja Seppo Luoto/Vaasan yliopisto) Vaasan tiedepuistohanke ”Vaasa Science Park” 2007 – 2010 on oleellinen osa Pohjanmaan maakunnan innovaatiojärjestelmän kehittämistä, ja se vahvistaa seutua kansainvälisenä kasvukeskuksena Pohjanmaan maakuntaohjelmassa sekä Vaasanseudun aluekeskusohjelmassa vuosille 2007-2010 asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tiedepuiston toimijoita ovat Vaasassa toimivat korkeakoulut sekä innovaatiojärjestelmässä toimivat välittäjäorganisaatiot sekä tutkimuslaitokset. Korkeakoulut vastaavat yrittäjyyskoulutuksen sekä innovaatioiden edistämistä sekä tutkimus- ja koulutuspalveluista. Välittäjäorganisaatiot tuovat verkostoon rahoituspalveluita sekä innovaatioiden hyödyntämisen, teknologian ja yritysten kehittämisen asiantuntijapalveluita. Kaupungin ja alueen roolina on toimitilojen ja infrastruktuurin kehittäminen. Tiedepuisto tulee tarjoamaan tiloja aloittaville yrityksille, palveluita tuottaville yrityksille sekä korkeakoulujen innovaatiojärjestelmän toimijoille ja tutkimusryhmille. Tiedepuisto edistää uusien yritysten syntymistä, rahoitusta ja kehittämistä. Vaasan tiedepuiston kehittämisalueet ovat tiedepuiston toiminnallisten prosessien kehittäminen, tiedepuiston osaamisalojen kehittäminen sekä infrastruktuuri. Tiedepuistohankkeen ydinprosessit ovat innovaatioiden kaupallistaminen, elinkeinoelämän palveluprosessit ja korkeakoulujen esihautomomallin kehittäminen. Tiedepuistohankkeen tavoitteena ja keskeisenä tehtävänä on luoda järjestelmälliset prosessit, joilla edistetään korkeakoululähtöistä uutta yritystoimintaa ja joilla korkeakouluissa tehtävän tutkimustoiminnan tulokset kyetään siirtämään tehokkaasti alueen yrityksiin. Lisäksi hankkeen tavoitteena on edistää yritysten ja korkeakoulujen strategista tutkimusyhteistyötä.

Vaasan Tiedepuistohanke käynnistettiin vuonna 2007 aluekeskusohjelman perusrahoituksella ja Vaasan kaupungin myöntämällä kuntavastinrahoituksella. Käynnistysvaiheen kokonaisbudjetti oli 70.000€, josta osa käytetään vuoden 2008 alussa ennen siirtymistä EAKR-ohjelman kautta rahoitettavaan päähankkeeseen. Tiedepuistohankkeen ohjausryhmässä on sovittu että aluekeskusohjelman perusrahoitusta suunnataan vuonna 2008 tiedepuistokonseptiin liittyvän korkeakoulujen esihautomotoiminnan kehittämiseen. Tähän kehittämisosioon saadaan vastinrahoitus Vaasan kaupungilta osana kaupungin vuonna 2007 tekemää juhlarahoituspäätöstä Vaasan osaamisperustan vahvistamiseen. Hankkeen tavoitteena on luoda Vaasan korkeakouluille yhteinen toimintamalli yrittäjyyden ja esihautomotoiminnan edistämiseksi. Vaasan yliopisto vastaa hankkeen toteutuksesta. Hankkeen yhteistyötahoina toimivat Länsi-Suomen muotoilukeskus Muova, Svenska handelshögskolan, Åbo Akademi i Vasa, Vaasan ammattikorkeakoulu sekä Svenska yrkeshögskolan. Lisäksi keskeisenä toimijana on Teknologiakeskus Oy Merinova Ab.

6. Venealan yhteistyö Kokkolan-Pietarsaaren seutujen kanssa (vastuuhenkilö Stefan Råback/VASEK ja Jarl Ljungeld/KETEK Marine)

Vaasan seutu on jo muutaman viime vuoden aikana osallistunut erillisrahoituksella moniin venealan kehittämistoimenpiteisiin yhdessä Pietarsaaren ja Kokkolan seutujen kanssa. Vaasan seudulla venealan kehittämisen painopisteenä on alueella toimivien venevalmistajien lisäksi erityisesti alaan liittyvän monipuolisen alihankintatoiminnan vahvistaminen ja verkottaminen lähialueen venevalmistajien kanssa. Yksi Vaasan seudulle tärkeä osa-alue on niin ikään toimialaan liittyvän kaupan vahvistaminen, jonka osalta selvitetään vuonna 2008 mahdollisuutta vene- ja venetarvikemessujen järjestämiseksi Vaasassa. Samoin Vaasan seudun kannalta tärkeää on venealaakin koskien kehittämissyhteistyö osaamiskeskusohjelman meriklusterin kanssa, jossa Vaasa on jäsenenä.

Venealan kehittämiseksi on valmisteltu yhteinen Kokkolan, Pietarsaaren ja Vaasan seudut kattava toimintasuunnitelma, jonka tavoitteet vuodelle 2008 ovat seuraavat:

A. Pohjanmaan veneklusterin markkinointi

- Osallistutaan Pohjanmaan veneklusterin Helsingin kansainvälisillä Vene-Båt- 09 venemessuilla tapahtuvan yhteisesiintymisen organisointiin
- Markkinoidaan seutukuntia, luodaan toimintaedellytyksiä ja asiakassuhteita alueelle syntyville tai etabloituville avainosaamisaloja edustaville yrityksille. Näitä aloja ovat mm. design, teollinen muotoilu, tekninen suunnittelu, 3D-mallinnus, laminointi ja sisustuspuuosien valmistus
- Toiminnalla tuetaan ensisijaisesti Kokkolan Marin Gate- ja Pietarsaaren BTC-venetuotantokeskusten, sekä Vaasan seutukunnasta olevien venealan klusteriin kuuluvien yritysten kehittymistä
- Tuetaan kärkiyrityksiä sopimusvalmistuksen ja alihankintatoiminnan laajentamisessa ja niihin liittyvän uuden

liiketoiminnan luomisessa

- Lisätään yhteistyötä muiden toimialojen ja klustereiden kanssa järjestämällä aktiivista benchmarking ja fact finding – toimintaa

B. Tuotantoteknologian kehittäminen

- Aktivoidaan yrityksiä hyödyntämään Tekesin Veneteknologiaohjelmaa ja TUPAS-palvelurahoitusta

- Pyritään nostamaan klusterin yritysten tuotekehitysosaamista, tuotantoteknologian ja tuotteiden tasoa, aktivoimalla uusien teknologioiden ja materiaalien käyttöönottoa, rakentamalla yrityskohtaisia kehittämishankkeita uusien menetelmien kehittämiseksi, implementoimiseksi ja henkilöstön osaamistason nostamiseksi sekä järjestämällä yhteisiä fact-finding matkoja

Erityisinä painopisteinä ovat robotti- ja automaatiotekniikka, suljetut laminointimenetelmät, tietokoneavusteiset 3D-suunnittelu- ja valmistusmenetelmät, komposiittimateriaalit, sopimusvalmistus, brändien rakennus ja tuotannon lay-out suunnittelu. Kehittämistyössä selvitetään muiden toimialojen teknologioiden, materiaalien, menetelmien ja alihankkijoiden hyödyntämismahdollisuuksia venealan tuotantoprosesseissa.

C. Koulutus- ja informaatiotoiminta

- Vastataan venealan yritysten koulutustarpeisiin järjestämällä yhteistyössä koulutustahojen kanssa tarpeisiin räätälöityjä koulutuspalveluja

- Toimitetaan vuoden aikana yksi Ostrobotnian Boat Builder- julkaisu

D. Muu toiminta

- Selvitetään mahdollisuudet Netpolis- toiminnan laajentamiseen AKOn venealan kehittämistoiminnan kautta ja Marinepoliksen käynnistämiseen.

7. Hyvinvointi- ja palvelualan yrittäjyyden edistäminen Vaasan seudulla (vastuuhenkilö Mari Kattelus/VASEK)

Hyvinvointi- ja palvelualalla on edessä merkittäviä rakenteellisia muutoksia lähivuosina. Nämä on huomioitu Vaasan seudulla laadituissa kehittämisstrategioissa. Hyvinvointialan osalta keskeisessä asemassa on alaan liittyvän yrittäjyyden edistäminen, jossa aluekeskusohjelman piiriin kuuluu erityisesti tiedon hankinta ja levitys nykyisille ja aloittaville yrityksille, erilaisten seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestäminen sekä alaan liittyvien yrityslähtöisten kehittämishankkeiden valmistelu ja koordinointi. Vaasan seutu liittyy vuodesta 2008 mukaan AKOn hyvinvointiverkostoon, jonka tavoitteena on mm. hyvien käytäntöjen ja hankkeiden kokemusten vaihto.

Vuoden 2008 tavoitteita ovat:

- valmistellaan seudullinen hyvinvointialan kehittämiskokonaisuus, jolle pyritään saamaan perusrahoitus EAKR:stä tai maakunnan kehittämisrahasta. Tämän perustaksi kootaan tiedot alan toimijoista yhteyshenkilöineen sekä lista alan käynnissä olevista ja muista suunnitteilla olevista hankkeista, tavoitteena kehittämistyön kokonaisvaltainen koordinaatio sisältäen eri toimenpiteiden ajoituksen.

- käynnistetään ja aktivoidaan toimenpiteitä hyvinvointialan opiskelijoiden yrittäjyyskasvatuksessa. Tähän liittyvät mm. Vaasan Tiedepuistohankkeen esihautomotoiminta sekä ammattikorkeakoulujen Medibothnia-konsepti

- VASEK ja sen yhteydessä toimiva Uusyrityskeskus Startia vahvistavat hyvinvointialan yrittäjyyteen liittyvää neuvontapalvelua. Tässä kohderyhmänä ovat aikuiset alan ammattilaiset, joilla halua ja kykyä yrittäjyyteen. Keskeisessä asemassa ovat myös Vaasan seudun alueella toimivat kaksi LEADER-ryhmää, joilla hyvinvointiala on yksi yritystukien kohdentamisen painopisteala.

- hankitaan ja ylläpidetään tarvittavaa tilasto- ja muuta tutkimustietoa hyvinvointi- ja palvelualan rakennemuutoksista ja trendeistä

- osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisen AKO-hyvinvointiverkoston toimintaan

8*. PK-yritysten kansainvälistymisen edistäminen Vaasan seudulla sekä ulkomaisten investointien houkuttelu (vastuuhenkilö toistaiseksi Pekka Haapanen/VASEK)

Vaasan seutu on monilla mittareilla yksi Suomen kansainvälisimmistä seuduista. Esimerkiksi Vaasassa metalli- ja energiateollisuuden laajasta tuotannosta 70% menee vientimarkkinoille kaikkiin maanosiin. Alan suurteollisuus on viestittänyt tarpeita sopimus- ja alihankintayritysten kansainvälistymisen osalta, jotta niillä on jatkossa kykyä toimia osana globaaleja markkinoita. Seudulla on käynnissä erilaisia toimialakohtaisia toimenpiteitä kansainvälistymisen edistämiseksi ja näiden prosessien tueksi varataan siemenrahoitusta aluekeskusohjelmaan. Kehittämistyössä toimitaan läheisessä yhteistyössä alueen suurteollisuuden kanssa, jolla on pitkä kokemus globaalista kaupasta. VASEK palkkaa vuoden 2008 alusta uuden yritysasiainmiehen, jonka tehtäviin kuuluu kansainvälistymiseen liittyvien

kehittämishankkeiden valmistelu ja koordinointi. Tämä tapahtuu tiiviissä yhteistyössä mm. TE-keskuksen kansainvälistymispalveluista vastaavan Osuuskunta Viexpon sekä Finpron kanssa. Toimintaan kuuluu esimerkiksi teemakohtaisten seminaarien järjestäminen, messutoiminnan sekä fact finding-matkojen organisointi.

Vaasan seudulle on viime vuosina etabloitunut varsin runsaasti ulkomaisia yrityksiä kaupan ja palveluiden alalla. Etabloitumisen tukeminen on yksi VASEKin uuden yritysasiamiehen päätehtäviä. Tähän liittyen on aluekeskusohjelman puitteissa valmisteltu myös laaja seutumarkkinointiin ja työperäiseen maahanmuuttoon liittyvä erillisrahoitettava hanke, joka osaltaan tukee prosesseja ulkomaisten yritysetablointien sijoittumisessa seudulle. Aluekeskusohjelman osalta panostetaan vuonna 2008 yritysetablointeja koskien tiiviiseen yhteistyöhön ja toimenpiteisiin mm. Invest in Finlandin ja Seudulliset Kehittämisyhteisöt SEKES ry:n kanssa.

9*. Vaasan seudun elinkeinostrategian toteuttaminen, seutuyhteistyö ja hankevalmistelu (vastuuhenkilö Pekka Haapanen/VASEK)

Vaasan seudulla on kuluneella aluekeskusohjelmakaudella edetty tuntuvasti seudullisen yhteistyön laajenemisen osalta. Alueen kuntien yhteinen kehittämis- ja elinkeinoyhtiö Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK aloitti toimintansa vuoden 2004 alusta, alueelle on laadittu elinkeinopainotteinen seutustrategia (Vaasan seudun strategia 2004-2015), Vaasan seudun innovaatiostrategia valmistui vuonna 2005, aluekeskusohjelman puitteissa laadittiin kuntien palvelustrategia (valmistui lokakuussa 2006, muodosti pohjaa PARAS-hankkeelle) ja vuonna 2007 laadittiin Seutu-YPP sopimus keskeisten yrityspalveluorganisaatioiden kesken. Vaasan kaupunki on puolestaan valmistellut seudullisen ulottuvuuden omaavan elinkeinopoliittisen ohjelman vuoteen 2020, jonka hankkeistusvaihe on parhaillaan työn alla.

Vaasan seudun elinkeinostrategian toteuttamisella tarkoitetaan siis edellä mainittujen strategia-asiakirjojen mukaisten seudullisten toimenpiteiden käynnistämistä, toteuttamista ja tehostamista. Käytännössä aluekeskusohjelman kautta suunnataan siemenrahoitusta strategioiden mukaisten toteuttavien hankkeiden valmisteluun, seudulliseen yhteistyöhön liittyvien seminaarien yms. tapahtumien järjestämiseen, viestintään sekä päätöksenteon tueksi hankittavan tiedon hankintaan. Yksi keskeisimmistä valmisteltavista hankkeista kohdistuu seudun markkinointiin ja ennen kaikkea maahanmuuttoon liittyvien kehittämistoimien käynnistämiseen Vaasan seudulla.

Vaasan seudun verkostoitumisesta

Vaasan seutu on verkostoitunut laajasti sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Aluekeskusohjelmaan liittyen seutu on mukana hyvinvointiverkostossa ja viestintäverkostossa, sekä osallistuu luonnollisesti suurten kaupunkiseutujen yhteistyöhön. Aluekeskusohjelman toimenpiteiden osalta harjoitetaan käytännön tason yhteistyötä ainakin Pietarsaaren seudun, Kokkolan seudun, Suupohjan rannikkoseudun sekä Kauhajoen seudun kanssa.

4. Maakunnan toteuttamissuunnitelmaan sisältyvät aluekeskusohjelman hankkeet.

Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2008-2009 on hyväksytty maakuntahallituksessa 15.10.2007. Toteuttamissuunnitelmaan sisältyvät Vaasanseudun aluekeskusohjelman toimenpidekokonaisuudet seuraavasti:

1. KIBS (Knowledge Intensive Business Services / Osaamisintensiivisten yrityspalveluiden kehittäminen), s. 13, 14, 25 ja 36
2. Puutaloteollisuuden ja sen alihankintaverkostojen kehittäminen, s. 12 ja 36
3. Logistiikan kehittäminen, s. 9, 12, 15, 17, 31, 32 ja 36
4. Media-alan kehittäminen, s. 11, 12 ja 37
5. Vaasan Tiedepuiston ja siihen kytkeytyvien oppilaitosten esihautomotoiminnan kehittäminen, s. 12, 14 ja 34
6. Venealan yhteistyö Kokkolan-Pietarsaaren seutujen kanssa s. 12
7. Hyvinvointi- ja palvelualan yrittäjyyden edistäminen Vaasan seudulla, s. 12 ja 17
8. PK-yritysten kansainvälistymisen edistäminen Vaasan seudulla sekä ulkomaisten investointien houkuttelu, s. 19
9. Vaasan seudun elinkeinostrategian toteuttaminen, seutuyhteistyö ja hankevalmistelu s. 5, 19 ja 42